

POPRAVENÍ Z POLITICKÝCH DŮVODŮ: OSUDY Z KLADENSKA

Společná tisková zpráva Ústavu pro studium totalitních režimů, Statutárního města Kladno, Městské knihovny Kladno ze dne 6. listopadu 2025

Problematika politických poprav v Československu v období vlády KSČ dlouhodobě přitahuje pozornost veřejnosti. Unikátní kolektivní monografie s názvem *Popravení z politických důvodů v komunistické Československu*, na které pracoval tým historiků a archivářů pod vedením Petra Malloty více než 15 let (a která má rozsah 3 600 stran) mapuje všechny doposud známé tragické kauzy. Prezentace knihy se uskuteční 13. listopadu 2025 v 18 hodin v Městské knihovně Kladno. Akce proběhne za přítomnosti zástupců Statutárního města Kladna a zástupců Ústavu pro studium totalitních režimů. Prezentaci knihy bude předcházet odhalení pamětní desky jednomu z popravených Kladeňáků, Rudolfovi Fuksovi /Nerudova 157, Kladno – Švermov) od 17:00 hodin.

BRUTALITA TOTALITY

Justiční vraždy představují jednu z nejbrutálnějších a zároveň nejsostifikovanějších forem teroru. Tento násilný akt umožňuje nejen přímou fyzickou likvidaci skutečných či potenciálních politických odpůrců, ale z hlediska ovládnutí společnosti zahrnuje také celou řadu dalších funkcí – zastrašování „nepřátel“, mobilizaci vlastních příznivců či ideologickou indoktrinaci. Politické popravy na základě rozhodnutí soudu zároveň zachovávají zdání legitimacy, což činí tento typ represí zvláště nebezpečným. Právě tuto problematiku podrobně mapuje čtyřsvazková publikace **POPRAVENÍ Z POLITICKÝCH DŮVODŮ V KOMUNISTICKÉM ČESKOSLOVENSKU**, která se snaží přiblížit nejen historická fakta, ale i lidský rozměr tragédií, jež se odehrávaly v našich městech a vesnicích.

„Publikace umožňuje poznat životní příběhy lidí, kteří za svou touhu po svobodě zaplatili nejvyšší cenu. Jde o dílo, které přináší nejen fakta, ale i lidské příběhy odvahy a odporu proti totalitě, a proto je nesmírně cenné, že bude veřejně prezentováno právě v místech, odkud tito lidé pocházeli,“ vysvětluje **Ladislav Kudrna, ředitel Ústavu pro studium totalitních režimů**, a zdůrazňuje, že cílem je připomenout hodnotu svobody a odvahy těm, kteří ji hájili navzdory smrtelnému nebezpečí.

Historik Petr Mallota, hlavní editor monografie, doplňuje, že publikace není pouze soupisem jmen a dat, ale komplexní sondou do osudů jednotlivců: *„Kolektivní monografie Ústavu pro studium totalitních režimů a Nakladatelství Academia, na které po mnoho let pracovaly tři desítky historiků a archivářů napříč odbornými institucemi, mapuje formou jednotlivých životopisných hesel, koncipovaných jako případové studie, všechny doposud známé tragické kauzy popravených z politických důvodů v komunistickém Československu, celkem se jednalo o 232 osob.“*

Podle Petra Malloty je cílem, aby si čtenář mohl uvědomit nejen rozsah represí, ale i konkrétní příběhy lidí, kteří odmítli rezignovat na svobodu a lidskou důstojnost.

POPRAVENÍ ZA SVOBODU: OSUDY Z KLADENSKA

Publikace má silnou vazbu také na Kladensko. Čtenář v ní nalezne například osudy mladíka Ladislava Lindnera z Tuchlovic, který po únoru 1948 utekl na Západ a zapojil se do zpravodajské činnosti československého exilu jako tzv. agent-chodec. Při čtvrté misi byl zatčen a v květnu 1950 popraven. Druhým je mladík Rudolf Fuksa, rodák z Motyčína, dnes součásti Kladna. Ten sloužil u Pohraniční stráže, odkud zběhl. I on se stal agentem-chodcem, jenž se v utajení vypravil přes tzv. železnou oponu do komunistického Československa. Spolu se svým přítelem se však nevrátil již ze své první mise. Šibenice jej čekala v srpnu 1952.

„Je pro nás v Kladně nesmírně důležité uctít tragické osudy těch, kteří padli obětí politických represí a nespravedlivých justičních procesů v době komunistického režimu. Příběhy Ladislava Lindnera a Rudolfa Fuksy nám ukazují cenu odvahy, svobody a odpovědnosti,“ říká **Milan Volf, primátor města Kladna**, a dodává, že sdílení těchto událostí není pouze retrospektivní, ale také výzvou pro současnou společnost.

Připomínání obětí politických represí a nespravedlivých justičních procesů se neobejde bez systematického historického výzkumu a pečlivého zpracování archivních pramenů. Teprve díky práci historiků, kteří analyzují soudní spisy, policejní protokoly, interní dokumenty a osobní pozůstalosti, je možné přesně rekonstruovat jednotlivé případy, identifikovat oběti a uvést je do kontextu represivního aparátu tehdejšího režimu. „Spolu s kolegy jsme se snažili postihnout všechny tragické případy, využili jsme co nejširší portfolio pramenů, abychom každému z popravených vrátili jméno i tvář. Publikace není jen o suchých archivních datech, ale přináší silné lidské příběhy odvahy, naděje a tragického konce,“ **upřesňuje Petr Mallota, hlavní editor monografie.**

VÝZNAM PŘIPOMÍNÁNÍ

Osudy Ladislava Lindnera a Rudolfa Fuksy ukazují, že komunistické zločiny nemají být vzdálenou historií. Je to i příběh Kladenska. Připomínat si jména popravených znamená bránit jejich odkaz a v konečném důsledku chránit demokratické hodnoty, za které položili život.

„Městská knihovna Kladno je místem, kde se historie dotýká současnosti. Hostit připomínku Ladislava Lindnera a Rudolfa Fuksy znamená umožnit veřejnosti setkat se s konkrétními lidskými osudy, které formovaly naši minulost. Knihovna tímto způsobem plní svou roli nejen jako uchovatelka knih a dokumentů, ale i jako prostor pro vzdělávání, reflexi a dialog o hodnotách svobody, lidské důstojnosti a občanské odpovědnosti,“ uzavřela **ředitelka Městské knihovny Kladno Radka Novotná.**

Městská knihovna Kladno patří mezi nejúspěšnější kulturní a vzdělávací instituce ve městě. Svými promyšlenými a atraktivními pořady dokáže oslovit široké spektrum návštěvníků – od dětí a studentů přes seniory až po odbornou veřejnost. Díky setkáním s osobnostmi, přednáškám, workshopům či tematickým výstavám se knihovna stává živým prostorem, kde se lidé mohou vzdělávat, diskutovat a propojovat minulost se současností, a kde kultura a historie ožívají pro všechny generace.

FAKTA O PUBLIKACI:

- Unikátní kolektivní monografie *Popravení z politických důvodů v komunistickém Československu*, pod vedením Petra Malloty, mapuje všechny doposud známé tragické kauzy.
- Rozsah 3 600 stran, obsahuje okolo 2 500 dokumentů a fotografií.
- Čtyřsvazkovou publikaci vydal Ústav pro studium totalitních režimů ve spolupráci s nakladatelstvím Academia v listopadu 2024.
- Rozsáhlé dílo vznikalo téměř 15 let. V červnu 2025 získalo Hlavní cenu Miroslava Ivanova za literaturu faktu.

www.ustrcr.cz

MÍSTO KONÁNÍ AKCÍ:

PREZENTACE KNIHY PRO VEŘEJNOST: 13. 11. 2025 V 18 HODIN, MĚSTSKÁ KNIHOVNA Kladno

Adresa: NÁM. SÍTNÁ 3106, Kladno

ODHALENÍ PAMĚTNÍ DESKY RUDOLFOVI FUKSOVI: 13.11.2025 V 17:00, Nerudova 157, Kladno – Švermov

MGR. PETR MALLOTA (1980)

Hlavní editor unikátní monografie absolvoval Pedagogickou fakultu UK, obor dějepis – základy společenských věd. Od roku 2008 pracuje v Ústavu pro studium totalitních režimů, kde se jako historik věnuje zejména tématu třetího odboje (pokus o ozbrojené protikomunistické povstání v roce 1949, zpravodajské aktivity čs. exilu, ilegální letáky a tiskoviny...) a represí v Československu padesátých let 20. století (především téma popravených z politických důvodů).

Tiráž:

PETR MALLOTA A KOL.: POPRAVENÍ Z POLITICKÝCH DŮVODŮ V KOMUNISTICKÉM ČESKOSLOVENSKU

Odpovědný redaktor: Vojtěch Němec
Redaktora publikace: Jitka Šmídová a kol.
Odborný redaktor: Jan Synek a kol.
Jmenný rejstřík: Josef Schwarz
Vydání první, Praha 2024

Obrazová redaktorka: Lucie Veselá
Technický redaktor: Jiří Raška
Obálky navrhl a zpracoval: Jakub Krč

SLEDUJTE NÁS DÁLE NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH:

 [Facebook](#)

 [X \(Twitter\)](#)

 [Instagram](#)

 [Youtube](#)

ÚSTAV PRO STUDIUM TOTALITNÍCH REŽIMŮ (ÚSTR) je organizační složkou státu, do jehož činnosti lze zasahovat pouze na základě zákona. (Činnost a poslání ÚSTR jsou ukotveny Zákonem o Ústavu pro studium totalitních režimů a o Archivu bezpečnostních složek 181/2007 Sb. ze dne 8. 6. 2007). Definuje se jako paměťová instituce zkoumající dobu nacistické okupace 1939–45 a dobu komunistické nadvlády 1948–1989. Poskytuje veřejnosti výsledky své činnosti, zejména zveřejňuje informace o době nesvobody, o období komunistické totalitní moci, o činech a osudech jednotlivců, vydává a šíří publikace, pořádá výstavy, semináře, odborné konference a diskuse. Spolupracuje s vědeckými, kulturními, vzdělávacími a dalšími institucemi za účelem výměny informací a zkušeností v odborných otázkách, stejně tak se zahraničními institucemi a osobami, které mají obdobné zaměření. Podřízenou organizací ÚSTR je **Archiv bezpečnostních složek (ABS)**, který spravuje veškeré písemnosti všech bezpečnostních složek z doby nacismu i komunismu, tedy nejenom Státní bezpečnosti, ale i Veřejné bezpečnosti, civilní a vojenské rozvědky. Ředitelem Ústavu pro studium totalitních režimů je Ladislav Kudrna

KONTAKTY PRO NOVINÁŘE:

Statautární město Kladno

Gabriela Havlůjová, koordinátorka spolupráce se spolky, občanskými aktivisty a rozvíjení dědictví, +420 606 668 482 681, gabriela.havlujova@mestokladno.cz

Ústav pro studium totalitních režimů:

Petra Jungwirthová, tisková mluvčí, +420 770 172 146, press@ustrcr.cz